

LESTIPS

– bij –

MESTZILLA

Over het boek:

Soesja Tinker, 's werelds eerste uitvinder onder twaalf jaar, heeft een geweldige vergroot-machine gebouwd. Maar dan vergroot Soesja per ongeluk een mestkever tot gigantische proporties. En heeft ze plots een monsterlijk groot probleem ... Kunnen Soesja en haar vrienden ervoor zorgen dat de stad niet verpletterd wordt onder een gigantische hoop stront?

Over deze lestips:

In deze lestips gaan leerlingen zelf creatief en technisch aan de slag. Ze ontwerpen een uitvinding, voeren onderzoek naar een insect en verzinnen een stripverhaal. Ze leren kijken naar het verhaal, de personages en de tekentechnieken, en gebruiken dit als inspiratie om zelf tot een creatief resultaat te komen. Daarnaast krijg je als leerkracht ook handvatten om met je leerlingen na te denken over duurzaamheid, het belang van wetenschap en techniek en verhaalelementen.

Thema's: uitvindingen, ontwerp en technologie, vriendschap, verantwoordelijkheid, duurzaamheid

Doelgroep: 3de – 5de leerjaar / groep 4 tot 7

Over James Foley:

James Foley is een Australische illustrator, cartoonist en auteur. James' eerste tekeningen maakte hij in de lagere school voor het schoolkrantje. Zijn hele schoolcarrière lang bleef hij tekenen en in 2003 kreeg hij zijn eerste officiële opdracht voor een Australische krant. Niet veel later schreef en illustreerde hij ook zijn eerste kinderboeken.

Naast schrijven, tekenen en lezen houdt James ook van films kijken, geschiedenis, psychologie en yoga. jamesfoley.com.au

Vragen voor een klasgesprek

- Wat is een 'graphic novel'? Op welke manier is de structuur en de lay-out daarvan anders dan bij een gewoon leesboek? Gebruik een Venn-diagram om deze twee vormen van verhalen vertellen te vergelijken en te contrasteren.

Welk van beide vormen vind je het leukst?

- Soesja zegt dat haar vriend Karlijn een bioloog is.

- a. Wat bestudeert een bioloog?
- b. Hoe legt Karlijn het verschil uit tussen een insect en een kever?
- c. Waarom waren scarabeeën heilige dieren in het Oude Egypte?

- Bekijk Karlijns schema Scarabaeus sacer. Zijn er woorden die je niet (her)kent (bijvoorbeeld antennes, thorax, abdomen, tarsi ...)? Ga in duo's op zoek naar de betekenis in een online woordenboek.

- Karlijn spreekt over een volledig natuurlijke, milieuvriendelijke oplossing.

- a. Wat betekent milieuvriendelijk?
- b. Waarom zijn milieuvriendelijke oplossingen belangrijk? Welke rol spelen zij als het gaat over duurzaamheid in onze wereld?
- c. Welke duurzame keuzes maak je thuis of op school?

- Soesja is een uitvinder.

- a. Ga op zoek naar informatie over een bekende uitvinder uit de geschiedenis. Schrijf een korte biografie over zijn of haar verwezenlijkingen (bv. Thomas Edison, Marie Curie, Alexander Graham Bell, Grace Hopper).

- b. Zoek 5 uitvindingen die in de laatste 20 jaar werden gedaan.

- Kijk naar Soesja's schema De omvormator. Zijn er woorden die je niet (her)kent (bv. atomisch, expansie, compressie, lineair, nucleair, transformatie)? Ga in duo's op zoek naar de betekenis in een online woordenboek.

- Wat is een Rioolwaterzuivering en waarom zou Dirk daar naartoe vliegen?

- Waarom noemt Soesja's oma Dirk 'Mestzilla'? (tip: ken je het verhaal van het gigantische monster in Japan?)

- Waarom zijn thema's als familie, vriendschap en verantwoordelijkheid belangrijk in dit verhaal?

- Hoe gebruikt de schrijver humor in dit boek om de lezer aan te spreken? Wat is de grappigste scène uit het verhaal?

Eindtermen

Nederlands – Lezen

3.5 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) de informatie ordenen die voorkomt in voor hen bestemde verhalen, kinderromans, dialogen, gedichten, kindertijdschriften en jeugencyclopédieën.

Wetenschappen en Techniek

5.1 De leerlingen kunnen bij organismen kenmerken aangeven die illustreren dat ze aangepast zijn aan hun omgeving.

1.24 De leerlingen kunnen met concrete voorbeelden uit hun omgeving illustreren hoe mensen op positieve, maar ook op negatieve wijze omgaan met het milieu.

2.17 De leerlingen kunnen illustreren dat techniek en samenleving elkaar beïnvloeden.

Creatief schrijven

Als je zelf iets kon uitvinden, wat zou het zijn?

- a. Teken een schema op ruitjespapier (net zoals Soesja) en schrijf er informatie bij over de afmetingen, het materiaal en de mogelijke toepassingen.
- b. Maak een stripverhaal (1 liggende A3) over de eerste dag waarop je je nieuwe uitvinding gebruikt. Welke onverwachte ontwerpfouten kan ze hebben? Welke fouten kunnen optreden?

Eindtermen

Nederlands

- 4.4 *De leerlingen kunnen voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal, een gebeurtenis, een informatieve tekst.*
- 4.7 *De leerlingen kunnen voor het realiseren van bovenstaande eindtermen bovendien hun teksten verzorgen rekening houdende met handschrift en lay-out.*

Wetenschappen en Techniek

- 2.2 *De leerlingen kunnen specifieke functies van onderdelen bij eenvoudige technische systemen onderzoeken door middel van hanteren, monteren of demonteren.*
- 2.3 *De leerlingen kunnen onderzoeken hoe het komt dat een zelf gebruikt technisch systeem niet of slecht functioneert.*

Illustraties lezen

- Zijn de tekeningen van James Foley realistisch of cartoonesk? Wat vind je van deze stijl? Waar heeft hij verschillende voorwerpen geïmagineerd op een pagina? Hoe zijn de beelden afgelijnd of omkaderd?

- Hoe toont James Foley de gedachten en gevoelens van de personages? Zoek een pagina waarop een van de personages er als volgt uitziet: opgewonden, geïrriteerd, bang, trots, nieuwsgierig, onschuldig.

- Kies je favoriete scène uit het verhaal en teken die opnieuw na. Gebruik het kopieerblad 'Cartoons tekenen-gezichten' van bijlage 1.

Eindtermen

Nederlands - Taalbeschouwing

- 6.5 *Met het oog op doeltreffende communicatie kunnen de leerlingen in voor hen relevante en concrete taalgebruikssituaties en op hun niveau bij de eindtermen Nederlands reflecteren op een aantal aspecten van het taalsysteem met betrekking tot: klanken, woorden, zinnen, teksten; spellingvormen; betekenissen.*

Ontwerpen en technologie

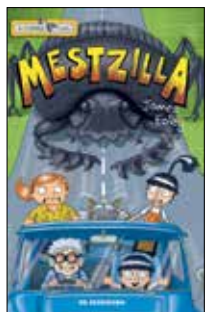
- Kan je een nieuwe uitvinding ontwerpen én bouwen met gerecycleerd materiaal? Maak teams van vier en bouw, test, evalueer en pas je uitvinding aan op basis van de feedback van gebruikers (medeleerlingen). Wie wordt de nieuwste werknemer van S. Tinker Inc?

- Ontwerp een naam en logo voor je eigen bedrijf. Kijk naar het logo van S. Tinker Inc. voor inspiratie.

Eindtermen

Wetenschappen en techniek

- 2.2 *De leerlingen kunnen specifieke functies van onderdelen bij eenvoudige technische systemen onderzoeken door middel van hanteren, monteren of demonteren.*
- 2.3 *De leerlingen kunnen onderzoeken hoe het komt dat een zelf gebruikt technisch systeem niet of slecht functioneert.*

Biologie

- Maak een schema met labels over een insect naar keuze, net zoals Karlijn deed met de mestkever. Gebruik de volgende categorieën om onderzoekwerk te doen en te schrijven over je insect: wetenschappelijke naam, voeding, levensduur, biotoop, interessante feitjes.

- Welke rol spelen insecten in ons ecosysteem? Wat zou er gebeuren als er geen mestkevers waren om afval te recycleren?

Eindtermen

Wetenschappen en techniek

- 1.3 *De leerlingen kunnen in een beperkte verzameling van organismen en gangbare materialen gelijkenissen en verschillen ontdekken en op basis van minstens één criterium een eigen ordening aanbrengen en verantwoorden.*
- 1.4 *De leerlingen kennen in hun omgeving twee verschillende biotopen en kunnen er enkele veel voorkomende organismen in herkennen en benoemen.*
- 1.5 *De leerlingen kunnen bij organismen kenmerken aangeven die illustreren dat ze aangepast zijn aan hun omgeving.*

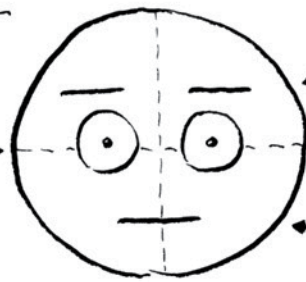

GEZICHTEN

Cartoons tekenen

Om gezichtsuitdrukkingen te tekenen, moet je maar op drie delen van het gezicht letten:

De stippelijntjes --- zijn een hulp om de gezichtsuitdrukkingen te plaatsen

wenkbrauwen

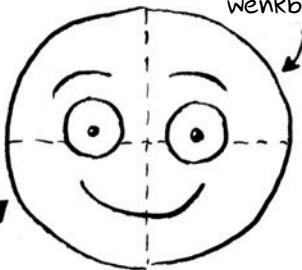
ogen

mond

verschillende combinaties zorgen voor verschillende uitdrukkingen!

Enkele voorbeelden:

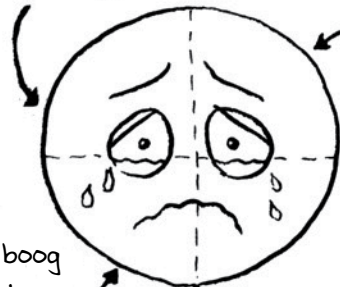
gekromde wenkbrauwen

Dit ken je vast wel.

BLIJ

waterige ogen

wenkbrauwen gaan in het midden omhoog

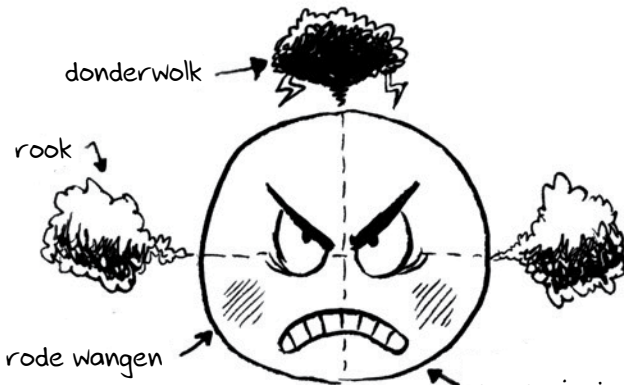
je ziet de oogleden

mond met boog naar beneden - soms kronkelig

VERDRIETIG

donderwolk

rook

rode wangen

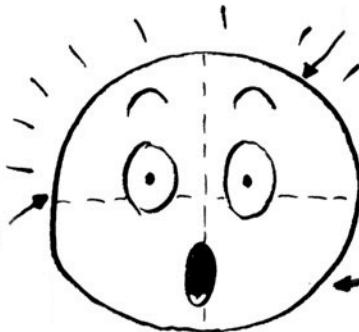
soms zie je de tanden

BOOS

gekromde wenkbrauwen

lijntjes tonen shock

grote ogen

lange mond, geen tanden

VERRAST

zweetdruppels

wenkbrauwen gaan in het midden omhoog

mondhoeken naar beneden, je ziet de tanden

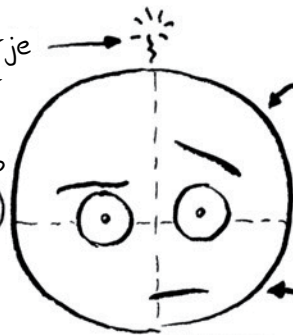

BANG

ontploflijntje (betekent meestal: ik begrijp het niet)

één wenkbrauw naar boven, de andere blijft horizontaal

mond naar één kant

NIET BEGRIJPEND

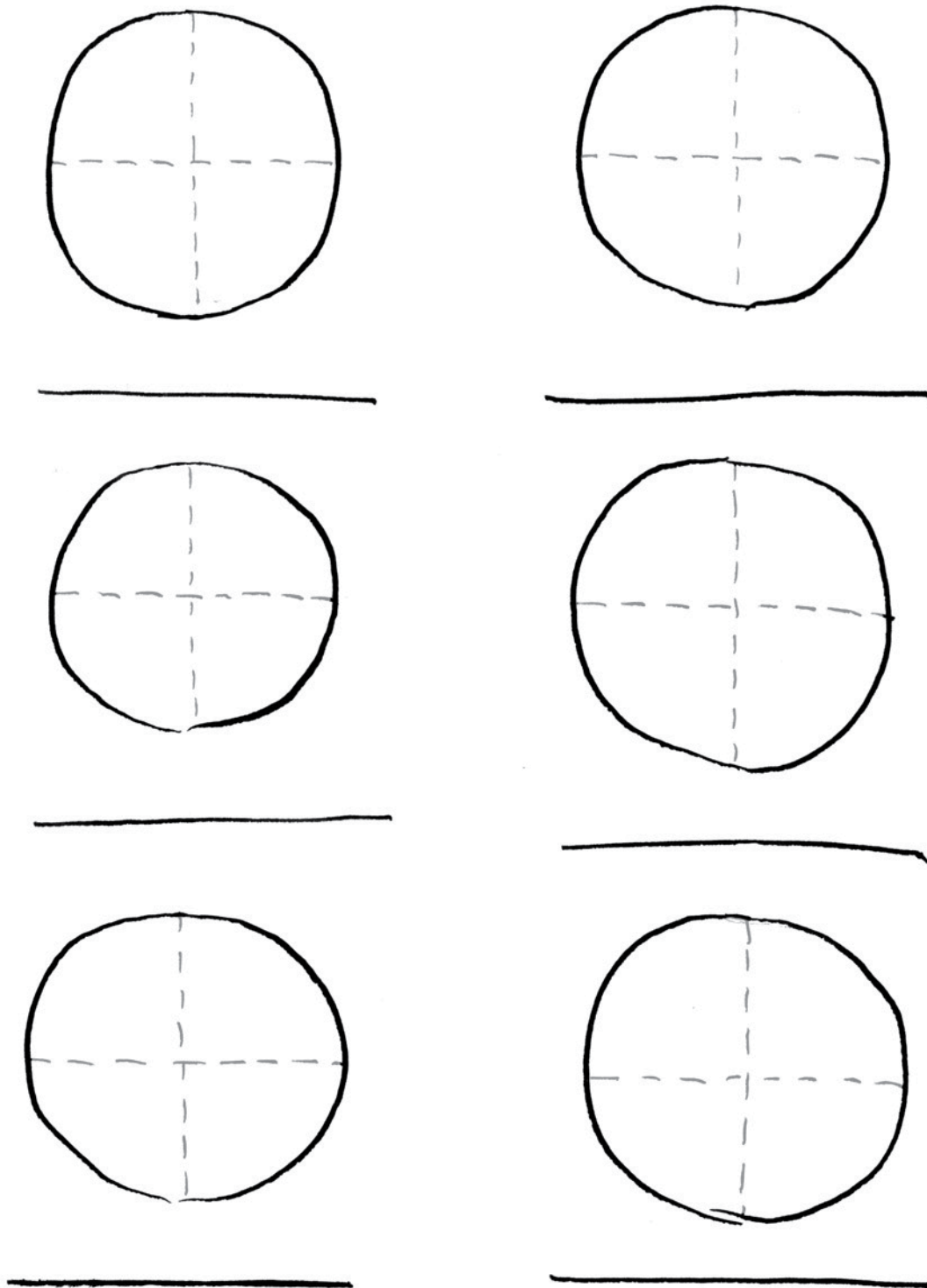

Zo! Hier kun je de uitdrukkingen van de vorige pagina zelf oefenen. Of je kunt verschillende onderdelen met elkaar combineren om nieuwe uitdrukkingen te ontdekken. Geef elke uitdrukking ook een naam.

IDEETJES:

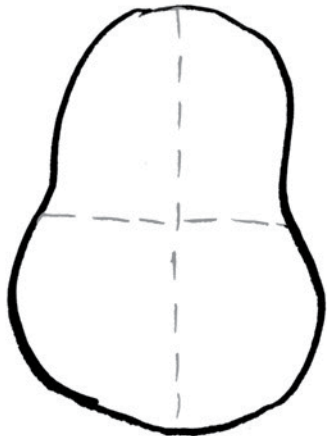
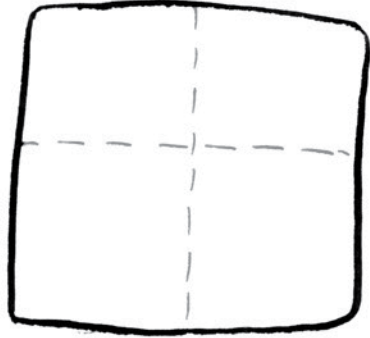
Tip: trek gekke bekken in de spiegel voor inspiratie.

xig, moe, verward, duizelig, 'Wie liet die scheet?', 'Ik ben de beste', 'Dat smaakt vies'.

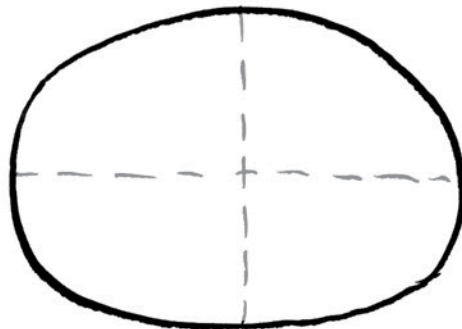
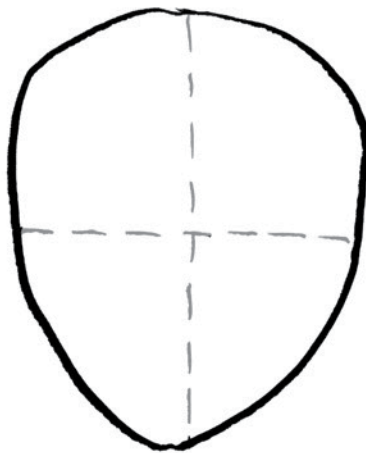
gek, zelfverzekerd, gemeen, eenzaam, zenuwachtig, verveeld, hoopvol, jaloers, beschaamd, walgend, arrogant, verlied, schuldig, achterdoch

Ga helemaal los.
Voeg neuzen, haar, oren en extra's toe.
Probeer verschillende vormen voor het hoofd.
Zo maak je jouw eigen personages!

vb. De neus komt waar de lijnen kruisen.

De oren komen waar de horizontale lijn de zijkant van het hoofd raakt.

ONDERDELEN

